

Pædagogisk læreplan for Jagtvejens Asyl Vuggestue 2019

Prs. Charlottes Gade 59
2200 København N.
E-mail: jagt-asyl@mail.tele.dk
Tlf.: 35 37 06 26
URL: www.jagtvejensasyl.dk

København 2019

Hvem er vi?

Jagtvejens Asyl er en lille vuggestue på Nørrebro med mange kvadratmeter pr barn, store lokaler og en spændende indretning, der er udviklet på baggrund af pædagogiske videns argumenter for et godt lærings- og legemiljø. Vi er normeret til 25, men har oftest 28 børn, som er aldersbandede og fordelt på to stuer.

Ansatte i huset: 1 leder, 5 uddannede pædagoger, 1 pædagogmedhjælper, 2 ansatte pædagogstuderende, som er ansat for et halvt år ad gangen.

Fordelt med: 3 pædagoger og en pædagogstuderende på den ene stue, og 2 pædagoger, en pædagogmedhjælper og 1 pædagogstuderende på den anden stue. Herudover har vi 1 køkkenmedarbejder og en rengøringsmand. Leder er på stuerne ved behov.

Indimellem har vi medarbejdere ansat i løntilskud/virksomhedspraktik i vores køkken og enkelte gange på stuerne, som pædagogiske medarbejdere.

Vores vikarer er kendte for børnene, idet vi altid bruger vores studerende som vikarer, samt tidligere pædagogmedhjælpere.

Det er vigtigt for børnene at de har så meget stabilitet som muligt i deres hverdag, og derfor kendte voksne til rådighed, så vidt det er muligt.

Jagtvejens Asyl hører under Netværket Asylselskabet, med 9 daginstitutioner i et forpligtende netværk og en Institutionsbestyrelse, som har den overordnede arbejdsgiver kompetence.

Personalet i Jagtvejens Asyl er ambitiøse og passionerede. Vi har gennem 4 år samarbejdet med børnepsykolog og forfatter, Suzanne Krogh, samt psykolog og forsker, Søren Smidt omkring udvikling af vores pædagogik. Til dette har vi brugt aktionslæringsmodellen. Dette samarbejde fortsætter vi.

Dette har resulteret i et afsnit i en bog om Rutinepædagogik (2018), hvor vores måltidspraksis er beskrevet, en film om børns selvinitierede leg (Søren Smidt, Svend Rossen 2019) som handler om vores pædagogik omkring børns selv-initierede lege, samt artikler i fagbladet Børn & unge, hvor vi redegør for vores mål-strategiske arbejde.(2019)

Have:

Til vores hus har vi en skøn natur-sansehave, som vi har sat pædagogiske mål for, og denne er etableret ud fra ideen om, at være et sansemotorisk tilbud til vores børn.

Her har vi etableret forskellige niveauer at bevæge sig på og mestre for børnene, forskellige naturmaterialer, som sand, træ, vesterhavssten, græs, og træstammer som inviterer insekter ind at bo, frugttræer og buske, der tiltrækker sommerfuglene, som altid kommer på besøg hver sommer. Haven er et tilbud om, at opleve æstetikken, dufte, se og smage, samt mærke alle de indtryk, som sådan en have giver, samt muligheden for at bruge haven efter eget ønske til spontant opståede ideer, udforskning og lege.

Haven er tænkt som et værksted, hvor børnene, selvinitieret, kan afprøve sig selv, og gennem udforskning udvikle fantasi, læring og gode relationer til de andre børn, med det pædagogiske personale lige i nærheden, til brug som støtte.

I haven er der flere natur- musikinstrumenter til brug i lege og musikalsk udfoldelse.

Huset:

Vi bor i et ældre hus der, i sin indretning, tilbyder en varm og indbydende atmosfære, rummelighed og æstetik.

Inde i huset har vi indrettet rummene, så de appellerer til børnenes fantasi, virkelyst, kreativitet, nysgerrighed, hvilket stimulerer til udvikling, læring og dannelse. (Charlotte Ringsmose)

Det skal føles rart, at være i et rum, da børnene har alle sanser i spil, og derfor forsøger vi at undgå visuel støj, da børnene ikke kan overskue dette, og det derfor ikke er befordrende for en god leg. Der skal være mulighed for at gennemgå en legeudvikling med de ting, der er til rådighed i rummet, så som ting der inviterer til sociale lege, konstruktionslege, alene-leg, parallellege, synkronlege, rollelege, regellege m.v.

Børn vil, hvis de har mulighed for det, altid søge 4 forskellige slags rum. Disse rum skal kunne tilfredsstille barnets behov for tumlelege, fordybelseslege, sociale lege og sanse-motoriske lege.

Vi har etableret flere små rum i de store rum, så som fordybelse: bøger, tegning, puslespil, indendørs sandkasse, togbane, duplo, m.v. Sanse-motoriske lege: puttekasse- og pilfingerrummet, riskassen, m.v. sociale legerum: køkken med puttekassehylde, rum til dukkelege, m.v.

Bevægelsesrummet med gynger, fællesgynger, madras-rutchebane, skum-byggemoduler, musik-yogarum. Vi har endvidere bevidst placeret spisebordene væk fra hinanden, så børnene kan være fordybede under middagen, hvor der arbejdes med madmod, sprog, selvhjulpenhed, relationer m.v.

Vi arbejder med Vertikale (aldersblandede) grupper og horisontale grupper (aldersopdelte) for at tilgodese børnenes forskellige behov for udforskning med jævnaldrende.

Lokal området:

Området vi bor i, byder på mange faciliteter, som er med til at fremme børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. f.eks. biblioteket, De gamles by med dens geder, høns og opfordring til bevægelseslege, Assistens kirkegården med dens, ofte, mange vandpytter og græsarealer, samt flere gode inspirerende legepladser, inden for gå afstand. Derudover har vi en ladcykel og en minibus, som gør det let for os at tage på ture lidt længere væk fx 10-15 min. til stranden, skoven eller åbne landskaber – som marker med afgrøder.

Pædagogisk grundlag

Børnene og deres forældres tryghed, er grundstenen for vores arbejde i Jagtvejens Asyl. Vi arbejder med afsæt i Tryghedscirklen (Dian Sommer)), som handler om, hvordan det pædagogiske personale kan forstå, samt støtte barnet i dets behov for, en vekslen mellem fysisk og psykisk nærvær i deres relation med en voksen, og udforskning af rummet på egne præmisser, men med pædagogen positioneret i baggrunden.

Barnet skal altid være fyldt op af sit behov for beskyttelse og omsorg via pædagogens positionering i rummet. Når barnet er fyldt op, støttes det i sin lyst til at udforske sin selvstændighed og sit behov for at undersøge og mestre verden. Når barnet er fyldt op med indtryk, vil det, af sig selv, søge tilbage til den voksne, for at genetablere følelsen af tryghed og sikkerhed. (Tryghedscirklen – Dian Sommer)

Det betyder, at barnet, selv om det er søgt ud i rummet, og når det med mellemrum vil se sig tilbage over skulderen, for at forsikre sig om, at pædagogen stadig sidder i sin position som "sikker havn" som barnet hele tiden kan vende tilbage til, kan have tillid til, at vi også sidder der og er til rådighed.

Derfor bliver pædagogen siddende i positionen som omsorgspædagog, selv efter at barnet har forladt pædagogen og er søgt ud i rummet.

At være i position som fordybelses-voksen, er en af de roller, som personalet indtager i det pædagogiske arbejde hver dag.

I vores bestræbelser på, at skabe en gensidig stærk tilknytning til barnet og dets familie, har vi gennem et år, arbejdet med et modtagelsesprojekt, med supervision fra børnepsykolog SK, og derigennem tilegnet os viden om, hvad der er på spil for det lille nye barn og dets forældre, som alle står i en uprøvet og ny situation, hvilket kan være en meget sårbar situation for en familie.

Det er vores ansvar som professionelle pædagoger, at opstartsmodtagelsen forløber godt, og der bliver skabt indbyrdes tillid, familien og os imellem.

Det samme gør sig gældende når barn vender tilbage fra ferie.

Vi har udviklet en modtagelsespraksis, med særligt fokus på tilknytning til barnet og familien.

I det daglige bruger vi meget tid på at være nærværende, sidde på gulvet, være synligt tilstede og til rådighed for børnene. Vi positionerer os i rummet, så der altid er flere pædagogiske

medarbejdere tilgængelige. Vi arbejder med uddelegerede roller, således at der i overgangperioderne altid er fordybelses- voksne, voksne der tager sig af det praktiske og andre der f.eks gør barnets skiftning af ble mv til en god stund for børnene.

Vi vil altid, i svære stunder for barnet, spejle barnet (Anerkendelse: mærke det, som barnet giver udtryk for det mærker – f.eks ked af det) og vise barnet forståelse for dets reaktion i en given situation, når det f.eks er svært at sige farvel til mor og far eller når der opstår en konflikt med et andet barn.

Hos os er konflikter mellem børnene velkomne og vigtige. Vi ser konflikter som et vigtigt og nødvendigt læringspotentiale for barnet. Konflikter er drivkraft for udvikling og læring og potentielt relations- og fællesskabsfremmende.

Konflikter er en naturlig del af livet, vi kan ikke undgå konflikter, men vi kan lære at forstå dem og løse dem når de opstår – så de ikke ødelægger miljøet, relationerne og fællesskaberne.

Konflikter opstår fordi parterne vil noget forskelligt eller fordi de misforstår hinanden.

En god dag er således ikke en dag, hvor der ikke har været nogle konflikter, men en dag, hvor de konflikter, der opstår håndteres på måder, hvor parterne bliver klogere på sig selv og hinanden. Konflikter skal derfor ikke undgås, skyes eller afværages, men gennemleves og håndteres så udviklings- og læringspotentialet udvindes.

Der findes forskellige konfliktformer:

Personlige konflikter – intrapsyriske og Sociale konflikter – interpsyriske (inden i sig – og mellem hinanden)

Løsning af konflikter kan være en stor og uoverskuelig opgave for barnet, da det endnu ikke har erfaring med at forhandle med de andre børn og løse uoverensstemmelser. Det er derfor de professionelle pædagogiske medarbejders opgave og ansvar, at konfliktmediere og finde handlealternativer, samt få skabt mening og forståelse for børnene. Derved får børnene en begyndende erfaring med konfliktløsning og deres selvværd forbliver intakt. Børnene kan lege videre.

Vi ved at børn har brug for et liv de kan overskue og håndtere. Det giver vi dem ved at arbejde i børnetempo, f.eks. giver vi barnet god tid til at være i skiftesituationen og mestre at kunne tage sit tøj af og på. Vi har bl.a. indrettet dagen efter at børnene skal skifte til nattøj inden vi spiser frokost, mens barnet stadig er oplagt og har overskud til tage sit tøj af, i eget tempo. Derudover bruger vi orienterings mærker i løbet af dagen, hvorfor barnet hele tiden kan orientere sig i forhold til aktiviteter, frokost, lur, eftermiddagsmad m.m. Børnene har faste side-, sove-, skiftekurvs-, garderobe-, og samlingspladser med billede af sig selv, så det hele tiden kan orientere sig i overgangperioder mod sit bord, samling, garderobe, skiftekurv eller lur.

I Jagtvejens Asyl arbejder vi med pædagogiske rutiner, som et vigtigt livs- og læringsmiljø for børnene. Rutiner er dem, vi alle kender og skal igennem hver dag. F.eks. tage tøj af og på, spise mad, skifte tøj og ble, sove til middag, mv. Vi inddrager børnene i rutinerne hos os, så de er aktive i og får en oplevelse af, at kunne mestre eget liv. Dette skaber en høj grad af selvtillid og styrker en

god selvfølelse hos børnene, som lærer at hjælpe sig selv, hinanden, deltage i og bidrage til de mange praktiske gøremål i hverdagen.

I forbindelse med vores rutinepædagogik, har vi udviklet en Måltidpraksis og i den forbindelse bl.a. medvirket i bogen "Pædagogiske rutiner i dagtilbud", af Søren Smidt og Suzanne Krogh, Dafolo 2018.

Måltidspraksis bygger på følgende historik;

Vi har været en del af Køkkenløftet og haft et tæt samarbejde med Københavns Madhus. Igennem dette læringsforløb er vi blevet meget bevidste om, hvordan man styrker barnets madmod og madglæde. Det er derfor blevet en betydelig pædagogisk opgave, at tage sin rolle som vært ved bordet alvorligt. Vi har en anerkendende og inkluderende tilgang til børnene generelt, men i særdeleshed også i måltidet, hvor der lægges vægt på, at alle kan være aktive deltagere i det sociale fællesskab. Vi har fokus på at møde børnene, hvor de er, med de ønsker og behov, de har. Ligesom der er fokus på at give alle børn deltagelsesmuligheder samt retten til indflydelse og medbestemmelse over eget liv.

En meget vigtig pointe er, at det at være social aktør og aktiv deltager samt at opbygge madmod, altid skal udspringe af lyst og glæde. Dette er grundstenene i måltidet her i Jagtvejens Asyl, og det er på dette grundlag, vi igennem Aktionslæringsforløbet har videreudviklet vores måltidpædagogik og måltidsrutiner.

På samme måde har vi i samarbejde med Suzanne Krogh været igennem et Aktionslæringsforløb om vores Modtagelsespædagogik i 2017/18 og Legepædagogik i 2018/19. Som tidligere nævnt har vi bl.a. udviklet en modtagelses-tredagsmodel, som tager udgangspunkt i at opbygge tryghed og tillid til barnet og familien.

Vi arbejder ud fra 3 centrale grene af pædagogikken, Rutinepædagogik, Aktivitetspædagogik og Legepædagogik. Alle tre livs- og læringsrum fylder lige store dele hos os. Børnenes selvinitieret leg er sat i skema på lige fod med voksens styrede aktiviteter. Dvs. at der er sat uforstyrret tid af til barnets egen leg, hvor den voksne støtter, guider og udfordrer børnene efter behov. Den voksnes rolle bliver altså at observere og bevæge sig i de "tre grundpositioner" (Gå foran, -bagved, -ved siden af). Her vil vi få øje på og få mulighed for at gå på opdagelse i børnenes individuelle positioner i gruppen (Popularitetscirkel, John Halse), hvilke udfordringer og styrker børnene har i relationen til andre børn eller i fællesskabet.

Eks. 3 piger leger ofte sammen og de indtager ofte de samme positioner i forhold til hinanden. En formiddag er pigerne i gang med at udvikle et fælles manuskript til deres fælles leg. De skal ud og køre bus. De bygger en bus af puder. De skal have en masse elementer med i bussen og undervejs udvikler de sammen retningen for deres leg. Else er meget samværskompetent og er en stærk manuskriptforfatter og hende der er tovholder for legen. Rie og Ida er begge medløbere, men hvor de begge har udfordringer i forhold til at være samværskompetent. Rie har denne dag selvmarkerende adfærd og Ida har en konform. I deres leg er det tydeligt at observere de tre pigers

positioner i forhold til hinanden. Else har et godt selvværd og en god empatisk forståelse for de to andre piger. Ofte ender Rie og Ida i konflikt. Rie bliver ked af det og vred over ikke at kunne få den rigtige taske og Ida ofte giver Rie tasken for at få løst konflikten. Dette resulterer i at Ida ofte tilsidesætter sig selv for at løse konflikter og får svært ved at mærke sig selv. (Dion Sommer). I forhold til selvværd/angst balancen (Dian Sommer) er Ida og Ries angst, i dette tilfælde dominerende, hvorfor pædagogen skal hjælpe pigerne til at løse deres fælles udfordring, så der igen skabes tryghed i relationen og samtidig får Ida støtte i at mærke og give udtryk for sine egne behov. De har begge behov for at blive støttet i en retning hvor de begge får mere selvtillid og selvværdfølelse. Dette er blot et eksempel på, hvad vi kan få øje på når vi observere børnenes leg og hvad vi kan have øjne for at styrke ved det individuelle barn.

Vores aktivitetspædagogik

-er tilrettelagt således at vi følger barnets spor, interesse og nysgerrighed. Vi fordyber os og arbejder i børnetempo når vi leger med forskellige materiale, går på opdagelse i nye universer eller bliver interesseret i nye færdigheder.

Eks. I efteråret har vi haft et emne om græskar under et projekt der handlede om at skabe madmod og madglæde hos børnene. Vi startede med at indkøbe græskar i mange forskellige former, størrelse og farver. De blev introduceret på en samling med et tæppe over. Det pædagogiske personale var i Tilbage-bevægelse og observerede blot hvad børnene gjorde med græskarene. Børnene fordybede sig og afprøvede græskaret på alle mulige og umulige måder. Nogle børn, brugte et græskar som en baby og gik rundt med det i armene og puslede om de, andre trillede med græskar og nogle løftede og slæbte dem efter sig. De efterfølgende dage i aktiviteten med græskar, udviklede legen sig i takt med, at børnene blev nysgerrige, og klar til at udvikle nye erfaringer. Herefter skærer pædagogen græskaret skåret over, og pludselig har græskaret fået en ny betydning og funktion. Børnene fordyber sig igen, med at snaske rundt i de våde smattede kerner. Børnene og de det pædagogiske personale, lavede så sanseposer med græskarkernerne og snask, som blev hængt op i vinduerne. Efterfølgende malede børnene på græskarene og puttede glimmer på dem, slog søm i græskaret og snorede garn rundt om sømmede. Alt sammen i børnetempo – og dermed over mange dage. De pyntede græskar blev sat rundt i huset, hvor de pyntede op og børnene kunne genbesøge dem, til stor glæde – også for forældrene. Mens græskarene stod og pyntede, var der flere børn der kom til at tale om edderkobber. (Det var jo Halloween) og pædagogen greb denne interesse hos børnene, som havde fået koblet græskar og edderkobber sammen. Edderkobber og græskar blev nu det næste tema som de arbejdede med. På den måde arbejdede de langsomt og havde gjort det, med afsæt i børnenes spor og interesser – og motivation. Dette græskar tema varede ca. 2 mdr.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Det pædagogiske personale arbejder med afsæt i pædagogisk uddannelse, efteruddannelse og videns- baserede pædagogiske processer, hvilket betyder, at vi alle i personalegruppen, til enhver tid og i enhver situation i hverdagen, arbejder med forståelse for en anerkendende tilgang til børnene som ligeværdige små mennesker med de rettigheder, som vi andre også har. Heri ligger, at vi giver os tid til at lytte til børnene og arbejde i deres tempo. Vi har en forventning om, at alt hvad barnet gør eller kommunikerer, det gør det af en meningsfyldt årsag (intentionelt).

Vi er varsomme med at afbryde børnenes leg og (ved) konflikter, uden først, at have forstået den intension der ligger bag.

F.eks. to drenge leger under et bord hvor der stolet skamler op. Pludselig skubber den ene dreng en skammel ned. Han kigger sig omkring og hans ven skubber også en stol ned. En voksen går over og spørger, hvad de laver. Drengene svarer at de sejler. De har vendt skamlen om og sidder inde i skamlen.

Her kunne man være tilbøjelig til at se situationen som destruktiv og bede dem sætte stolene op på bordet igen, men den voksne anerkender i stedet deres kreativitet og leg, og ser deres leg som meningsfyldt. Derfor kan legen fortsætte.

Et andet eksempel er en konflikt mellem to drenge. Drengene leger i et legehus. De hiver begge i legehusdøren fra hver sin side, så døren ikke rokker sig ud af stedet. De skrider og begynder at græde.

Pædagogen, som har positioneret sig ved legehuset, og derfor har set hvad der er foregået, går over til drengene og spørger dem, en ad gangen, om døren skal være åben eller lukket. De svarer begge to, lukket. Dette er en tydelig misforståelses-konflikt. Pædagogen inddrager drengene, ved at stille et spørgsmål til dem begge, og sammen løser de konflikten. Drengene kigger efterfølgende på hinanden og leger videre.

Drengene ville det samme, men har endnu ikke sprog eller erfaring i, at løse en konflikt. Derfor er det pædagogens opgave at støtte dem i løsningen, hvilket giver børnene en begyndende erfaring i konflikthåndtering og hvordan man kommer videre med legen.

Børnene lærer hele tiden – uanset om deres oplevelser i dagligdagen kan give anledning til at aktivere angsten eller selvværdet. Derfor har pædagogerne en særlig opgave i, at forstå barnets intentioner, deres position i børnegruppen og holde øje med, hvordan kommunikationen er omkring barnet. Dette gøres via det pædagogiske personales bevidste positionering omkring barnet i hverdagen. (selvværd-angst balancen)

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Rutinepædagogik:

I gennem arbejdet med Aktionslæring med børnepsykolog og forfatter Suzanne Krogh har vi udviklet en Måltidspraksis, som er nøje gennemarbejdet helt ned i detaljen og med afsæt i målsætninger, både for børn og det pædagogiske personale. Ved måltidet er vores mål for børnene:

at børnene opnår madmod og madglæde, kan mærke og formulere mæthed og sult, har indflydelse under måltidet, har deltagemuligheder og er selvhjulpent, samt kommunikationsmuligheder.

Dette fordrer, at det pædagogiske personale samtidig arbejder med egne mål i form af: være nysgerrige, engagerede og positive, lytter til det børnene kommunikerer – både verbalt og nonverbalt, afgiver magt og kontrol, inddrager børnene og kan afkode, respondere på og initiere kommunikation med og mellem børnene.

Gennem aktionslæringsprojektet omkring måltidet, har vi tilegnet os viden om barnets psykosociale udvikling f.eks. selværd-/angstbalance, tryghedscirklen, multifaktormodellen, 0-3 års udvikling, kommunikation og sprog, flow og fordybelse og m.a. På samme måde har vi arbejdet med Opstartsmodtagelsen og hverdagsmodtagelse, hvor vi på samme måde har arbejdet med fagligviden om tilknytning, lederskab, kommunikation og m.m.

Via Aktionslæring har vi det seneste år 2018/2019 arbejdet med selv- initieret leg og herunder en indretning der understøtter barnets selv-initierede lege. Vores indretning er skabt efter inspiration fra "pædagogik og indretning" Af Charlotte Ringsmose. Vi har taget afsæt i fire temaer i vores indretning af rummene, temaer som børnene, af sig selv ville opsøge i et hvert rum.

Uforstyrrethed, tumlelege, sansemotoriske lege og sociale lege.

Yderligere er alt tænkt og indrettet ud fra et børneperspektiv, hvor alt er set på i børnehøjde og hvordan indretningen både kan være en medspiller eller modspiller i forhold til konfliktniveau, sikkerhed og trivsel.

Ud fra et børneinitieret lege synspunkt, er der taget stilling til, hvilket legetøj der skal være tilgængeligt og hvilket behov et 0-3 årigt barn har. Vi har faglig viden om pædagogens positionering i forhold til legen. Hvordan vi bevæger os i de 3 grundpositioner og har en opmærksomhed på, hvordan legefælleskaberne blandt børnene udvikler sig og hvordan det enkelte barns legekompeterer og deltagemuligheder er i legen.

Aktivitetpædagogik

Yoga er en aktivitet vi fast har på programmet. I Yoga har vi fokus på koncentration, ro og barnets intrapersonelle flow. Yoga kan hjælpe barnet i en tidlig alder med stress håndtering og give barnet nogle redskaber til at håndtere stress, som påvirker og beroliger nervesystemet. Vi har en uddannet yogalærer, som har yoga med alle børn hver dag i små grupper. I yoga aktiviteten er der

yogafortællinger og sange, så barnet oplever lyst og glæde ved at deltage. Nogle børn deltager perifer i længere perioder, hvor de f.eks. i højere grad kigger på de andre børn under aktiviteten end de selv deltager. Vi hører dog ofte fra forældrene, at barnet derhjemme har lavet Yoga øvelserne og har bedt far og mor deltage. Efter kort tid, er samme barn aktivt deltagende i aktiviteten i vuggestuen.

Samarbejde med forældrene om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældre og børn skal opleve tryghed i vores institution, de skal have indflydelse på deres barns liv i vuggestuen og der skal være en åben og gensidig tillid mellem familien og det pædagogiske personale. Det gør vi bl.a. igennem vores gennemarbejdede opstartsmodtagelse, hvor vi har haft fokus på, hvordan vi gensidigt, personale og familie, på den bedste måde, opnår en rigtig god kontakt – og tilknytning. Forældrerens er med i modtagelsen i 3 hele dage fra kl. 9.45-15 00, (vores statistiske erfaring for behov) men først og fremmest efter familiens ønske og behov)

Forælderen skifter barnet, sidder og spiser med barnet og lægger barnet til at sove i krybben, med modtagelsepædagogen ved sin side. Det er pædagogens opgave, at vinde barnets tillid og blive accepteret af barnet som en ny tilknytnings person. Pædagogen tager mere og mere over og der foregår langsomt en rolleombytning mellem forælderen og pædagogen. I denne periode opnår forældrene vished og tryghed om hvad der forgår i løbet af en hel dag, barnet bliver tryk i relationen til vuggestuen og personalet og personalet får viden om barnet og familien, som er relevant for barnets trivsel. Desuden opbygger forælderen, barnet og pædagogen tillid og skaber tilknytning til hinanden, så barnet oplever bruddet med forældrene, mildere, idet barnet allerede har opbygget en begyndende tilknytning til pædagogen.

I det daglige vedligeholder vi en daglig dialog med forældrene og møder hvert enkelt barn på samme positive og afstemte måde. Vi spørger indtil om hvordan aftenen/natten/morgenen har været, så forældrerens har mulighed for at fortælle vigtige informationer, der har betydning for barnets trivsel. Det er vigtigt at vi hver dag har en god og positiv kommunikation med forælderen og at det er det pædagogiske personale er opmærksom på, at vi har ansvar for kommunikationen.

Vi skriver dagligt dagsedler om hvad børnene har lavet i de forskellige aktivitetsgrupper, så forælderen hurtigere kan gå i dialog med sit barn om dagen og får mulighed for at spørge ind til dagen.

Vi har opstarts- og afsluttende samtaler der bliver forberedt på forhånd af en pædagog. Ved opstartssamtalen lægger vi vægt på at høre om forældrenes oplevelse af at være startet i vuggestue og pædagogen fortæller om hvordan barnet trives i vuggestuen inden for 6 områder (Trivsel, Socioemotional, sprog, motorik, leg, hverdagsaktiviteter). Ved den afsluttende samtale snakker vi igen om barnets trivsel inden for de 6 områder og forbereder forældrene på

overgangen mellem vuggestue og børnehave, hvad barnet evt. vil have glæde af at forældrene har noget viden om. F.eks. hvis barnet fortsat sover lur er det en god ide at holde fast i luren ved overgang m.m.

Vi har forældremøde to gange årligt, hvor det ene møde bruges på at personalet fortæller om tiltag, udvikling, om hverdagen m.m. og det andet møde er mere forældre orienteret, hvor forældre kan være med til at præge indholdet på dagen, f.eks. der arrangeres et foredrag af en oplægsholder ude fra.

Der bliver afholdt 4 forældrebestyrelsesmøder årligt, hvor der bliver drøftet forskellige emner, der bliver orienteret fra lederen og personalet. Forældrebestyrelsen

Vi har årligt en arbejdsdag, hvor forældrene møder op i en weekend og hjælper med at ordne, fikse, reparerer, rengøre og meget andet. Til glæde for sammenholdet, fællesskabet, personalet og ejer fornemmelsen hos forældrene.

Traditioner: Jul (julepynt), fastelavn, sommerfest, bedsteforældredag)

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

- Præmatur (udd. Personale modtager – og gerne en med efteruddannelse i dette)
- Særlig sensitive (Udd. Pædagog modtager – og gerne en med særlig viden og erfaring i dette.)
- Utrygge børn (tryghedcirklen)
- John Halses (popularitetscirkel)
- Topi og Matrix (tilknytning)

Benytter os af tværfagligteam for at opnå større indsigt i børnenes trivsel, reaktionsmønstre m.m.

Først af alt, skal vi forstå, hvad det er at være et udsat barn. For os er et barn, et barn, et barn med en masse potentialer som skal udvikles på lige fod med andre børn. Vi har alle nogle hensyn der skal tages til os. Enkelte af vores børn sover bedst med en kugledyne, andre har brug for at pædagogen sidder lige ved siden af når de skal sove, andre igen sover to gange og andre skal, af helbredsmæssige årsager sove indenfor, da det er det sundeste for dem (præmature). Vi er klar over, at forældre til præmature børn, kan opleve sårbarhed/angst, hvilket er forståeligt – og vi vil altid være i hyppig dialog med familier, der har brug for os.

Vi vil altid tilbyde et formøde til familier, som har brug for at tale med os, inden barnet starter– og/eller som vi har brug for at tale med.

Vi vil, som vi har med alle børn, have fokus på, at uanset hvornår barnet kom til verden og uanset hvad barnet bringer med sig af sensitivitet og sårbarhed, så vil vi følge barnet tæt og støtte det i at få en stærk tilknytning til en pædagog, samt deltagelsesmuligheder i gruppen af børn. Vi vil hele

tiden støtte barnets selvværdsfølelse og være de for barnet, når barnet bliver grebet af frygt. (selvværd/angst balance)

I forbindelse med de børn som, af forskellige årsager, har brug for støtte fra andre end os, vil vi, sammen med barnets forældre, lave en god plan for, hvem vi skal have på banen – nogen som kan hjælpe barnet i en given situation.

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

- Bibliotek
- Legepladser
- ByOasen
- Ass. kirkegaard
- Teater
- Besøg i børnehaverne.
- Løntilskud og virksomhedspraktikanter. Pædagogstuderende.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

- Indretning (se andet afsnit)
- Yoga – musik (Pædagog med uddannelse i musik)
- Selvværd-/angstbalancen (Dian Sommer)
- Visuel støj, fantasi, stemning. (Charlotte Ringsmose)
- Tryghedscirklen (sikker havn vs udforskning) Dian Sommer.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet alsidige personlige udvikling
- Tager udgangspunkt i de fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Facilitere mulighed for børns selvinitierede leg. Følge børnenes initiativer/intentioner og anerkende og imødegå børnenes egne initiativer, hvorfor vi har særligt blik for det enkelte barn i gruppen.

Sociale udvikling

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes Sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Sociale udvikling
- Tager udgangspunkt i de fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Legen er barnets mest dominerende virksomhed. I vores indretning af rummene, har vi skabt mulighed for, at børnene kan indgå i sociale lege, alt efter barnets lege-udvikling.

Der er indrettet til synkronleg- fælles leg- rolleleg og dette er etableret i små rum, så børnene kan føle sig trygge og i sikkerhed sammen med andre børn.

Bevidsthed om hvordan vi etablere grupper ift børnenes sammensætning (sprog, madmod, status i spisegrupperne og aktivitetsgrupper ift til at understøtte børnenes relationsdannelse.

Kommunikation og sprog

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i de fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Kommunikation er både nonverbale udtryk og verbale udtryk. Vi arbejder, som personale i en vuggestue, meget med barnets sproglige kompetencer, da det er her, der er meget på spil for barnet, når det skal ind i

børnefællesskaberne og have deltagelsesmuligheder, hvilket ikke er lige nemt for alle. For at støtte børnene i denne opgave, vil vi positionere os på en måde, hvor vi kan støtte børnene i at få deltagelsesmuligheder. Det fordrer at det pædagogiske personale, benytter de tre grundpositioner – fremtil side og tilbage - bevægelse (Nogen børn har – hurtigt - mange venner, mens andre har svært ved at komme ind i gruppen – og atter andre har ikke udviklede legekompeter, og har derfor behov for at blive støttet af os. Det kan handle om, for disse børn, at deres selvværd/angst balance er for sårbar og skal styrkes af de pædagogiske medarbejdere. Angst (skal forstås i et psykologisk perspektiv her, som en del af selvværd/angst balancen og som børnene har med sig hele tiden) kan give lavt selvværd og efterlade barnet selvmarkerende eller konformt.)

Her skal barnet lære hvordan man kan indgå relevant i en gruppe af børn – med de normer og regler der er for deltagelse. Det er det pædagogiske personales ansvar at arbejde på, at et barn bliver inkluderet i en gruppe børn og ikke står som tilskuer til de andres leg (synkront)

Gennem triadering, vil vi altid – i relevant tempo, gøre et barn attraktivt for de andre børn, for alle børn har styrker samt interesser, der kan være interessant for andre børn, og dermed være fælles om og dele med andre. Grunden til, at dette afsnit står under sprog er, at sproget har en væsentlig rolle ift om barnet lykkes med at indgå i en leg, og selvværdet har, en lige så vigtig funktion, samt understøtter sproget. (at barnet tør at legehandle med de andre børn, når det gerne vil være med)

Udvekslingstonen.

Gennem hele dagen bliver der arbejdet med børnenes sproglige kompetencer. Særligt under måltidet arbejdes der med sproget – mest i form af udvekslingstonen, hvor vi griber børnenes udsagn og fagter ved bordet, og gør disse til et samtaleemne f.eks:

Jonas hælder mælk op fra den lille kande, men glasset vælter og mælken løber ud på bordet. Jonas kigger op på pædagogen, uden at sige noget. Pædagogen siger " du hældte lige mælk op i glasset Jonas, men så væltede det – og nu ligger mælken på bordet" Jonas nikker. Pædagogen fortsætter: "lad os tage køkkenrullen, så du kan tørre mælken op igen" Pædagogen tager køkkenrullen, Jonas hjælper med at hive et stykke papir af rullen og begynder at tørre mælken op. Han er grundig og vil gerne have mere papir. Herefter får han mulighed for at hælde nyt mælk fra kanden op i glasset, og denne gang går det godt. "se," siger pædagogen "nu blev mælken i glasset". Jonas siger med begejstring i stemmen "Ja, nu blev mælken i glasset" Dette bliver nu et samtaleemne omkring bordet og de andre børn fortæller, at de også har mælk i glasset. Dette er et eksempel på en "hverdagssamtale" af høj kvalitet, da der er flere turtagninger mellem barnet og pædagogen og pædagogen har taget udgangspunkt i noget, som barnet er optaget af lige nu. =(motivation)

Observerende – uden indgriben.

Nogen gange griber pædagogen ikke ind, men observerer det, der sker mellem børnene. F.eks:

Emma taber sin gaffel på gulvet, hun kigger på sin sidemand Augusta og siger "hov – ha -ha! – Augusta, kan du lige samle den op igen?" Augusta griner og siger "hov" og samler gafflen op fra gulvet og giver den til Emma, mens hun griner. De to piger har nu fået en leg i gang, hvor de skiftevis siger "hov" og griner til hinanden.

Undervisningstonen

Når vi bruger undervisningstenen, er det bevidst for at skabe ny læring ifb med barnets dannelse, og styrke relationerne blandt børnene, samt skabe mestring for det enkelte barn i gruppen. Undervisningstenen er ofte forbundet med indlæring og instruktion: f.eks:

"Gerda, vil du give skålen videre til Mads når du har taget kartofler?"

Gerda giver skålen videre til Mads.

"Mads, vil du give skålen videre til Agnes, når du har taget kartofler?"

Mads giver skålen til Agnes.

"Agnes vil du..... osv."

Der er meget sproglig opmærksomhed ved måltidet og pædagogen ved bordet lader sig ikke forstyrre af noget udefra – hvorfor vi har en fjerde medarbejder i position ved madreolen og som tager alt i den forbindelse.

Når vi sammensætter børnene ved bordet, vil vi altid sætte et sprogligt stærkt barn over for et sprogligt svagere barn, da de spejler sig i hinanden.

Vi læser mange bøger med børnene og har altid bøger på hylderne i de små sprogrum. Her sidder børnene også ofte og kigger i bøger sammen og taler om det, der sker på billederne.

Krop, sanser og bevægelse

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes Krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i de fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Krop og sanser bruges i forbindelse med selv-initieret leg, hvor pædagogerne har sat rammerne for forskellige udfoldelsesmuligheder. Her kan børnene, efter lyst og behov, bruge deres krop til udforskning af rummet, f.eks i bevægelsesrummet med de mange skum- byggemoduler, podie og rutchebane. Ved Yoga bruger børnene især deres krop og sanser, når vores yogalærer leder dem ind i en fantasiverden via øvelserne – og de derefter kommer ud med en solhilsen. I hverdagen har børnene mulighed for at lege med papkasser – lave huler og kravle ud og ind. Riskassen, som er meget populær, bruges også til lege – ofte af en gruppe som leger sammen.

Under måltidet, når børnene selv vælger frit, hvad de vil spise – med eller uden rugbrød, har de mulighed for at bruge sanserne til at røre ved råvarer, spise med hænderne – og mærke at maden er varm/kold blød/hård/klistret m.v. ligesom at de får lov at eksperimentere med pålæg – og blande f.eks brød og mælk sammen. Dette giver en masse smagsnuancer, som de får erfaring med og som giver råvarekendskab og madmod.

Haven giver mulighed for fysisk udfoldelse og sansemæssige oplevelser via ovennævnte beskrivelse af haven.

Pædagogerne vil altid positionere sig, så der er en sikker base for børnene lige i nærheden.

Samtidig er pædagogernes rolle, at observere børnene i leg, og sikre, at alle børn er med i en leg eller bliver støttet i, at være med.

Ture med minibussen til skov, marker og strand, indbyder til bevægelse og sansning.

Natur, udeliv og science

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes Natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i de fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Ture med minibus, Natur og udeliv, planteprojekter i haven og huset. Udeliv med øje for planter og dyr – særligt de små insekter der er alle vegne i haven og som bor o vores træstubbe.

Kultur, æstetik og fælleskab

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes Kultur, æstetik og fælleskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fælleskab
- Tager udgangspunkt i de fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Udstilling af børnenes værker/billeddokumentation hængt i børnehøjde.

Gennem Børnenes aktiviteter, skaber vi en bevidsthed om æstetik.

Inspirerende indretning. Undgå visuel støj.

Fantasifuld og vedkommende udstilling i hele trappeområdet.

Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

- Aktionslæring (Metode)
- Film
- Billeder
- Dagsedler
- Praksisbeskrivelser
- Observationer

Ny mødestruktur afprøves: Temamøder

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi har siden 2015 arbejdet med forskellige temaer, ved brug af Aktionslæringsmodellen, (Søren Smidt og Suzanne Krogh - Aktionslæring)

Vi har derfor en evalueringskultur, hvor vi tager afsæt i Aktionslæringsmodellen, hvad angår de pædagogiske aktioner, som vi har arbejdet med vidensbaseret gennem denne model. Dette kan vi gøre på baggrund af de mål vi har sat gennem processen. Mål til udvikling af både børn og det pædagogiske personale, og som alle pædagogiske medarbejdere er forpligtet på, i vores arbejde i hverdagen.

I ultimo november 2019 kan vi evaluere vores måltidspraksis, Vores fælles forståelse af- og forpligtelse til, at arbejde med en anerkendende tilgang til børnene (Søren smidt og Suzanne Krogh – anerkendelse og iagttagelse) modtagelsespraksis (Søren Smidt og Suzanne Krogh – forældresamarbejde der virker, Se barnet indefra af) Den selv-initierede legepædagogik (Søren Smidt og Suzanne Krogh – legens magi m.fl)

I ovenstående temaer ligger der viden og mål for vores arbejde med sprog (Henning Kopart, sprogpakken kbh kommune), Sociale og personlige kompetencer (selvmarkerende/konform – samværskompetent), tilknytning v/tryghedscirklen og selvværd/angstbalancen, samt Inklusion v/popularitetscirklen (John Halse) De tre grundpositioner, personalets konfliktforståelse, positionering/roller- personalet, vurdering af børnenes positioner: triadering, alene leg, parallel, synkron, rolleleg, social fælles leg med jævnaldrende – manuskriptforfatter, medmanuskriptforfatter, m,v)

I vores evaluering bruger vi skema hvor vi sammen reflekterer over arbejdet med at nå vores mål og Dette gøres ud fra et vurderings-pointskema som hver især udfylder og lægger ud til fælles refleksion i gruppen.

Hvorefter vi, med baggrund i resultatet, kan lave nye tiltag eller vedligeholde de mål, der har scoret højt.
Evalueringen laves hvert år i sidste kvartal.

Jagtvejens Asyl nov 2019.

Styregruppen V/ Kristina H. Kohls (pædagogisk vejleder og fyrtårn, Malene Trige Olesen (pædagogisk vejleder) og Marlene Bjerregaard (leder)

Behandlet på møder og godkendt af hele personalegruppen.

I